

ЗНАМЕНИТІ УКРАЇНЦІ

ЄВГЕНІЯ
КУЖАВСЬКА

МИКОЛА
ЗЕРОВ

FOLIO

94(477)
К 88

ЗНАМЕНІТІ УКРАЇНЦІ

ЄВГЕНІЯ КУЖАВСЬКА

МИКОЛА ЗЕРОВ

Харків
«Фоліо»
2019

УДК 929:821.161.2

К 88

Художник-оформлювач

О. Гугалова-Мешкова

Надруковано на замовлення

Міністерство інформаційної політики України

БЕЗКОШТОВНО

Якщо ви придбали цю книгу, зв'яжіться з нами за адресою:

books@mip.gov.ua

Кужавська Є.

К 88 Микола Зеров / Євгенія Кужавська; худож.-оформлювач
О. Гугалова-Мешкова. — Харків: Фоліо, 2019. — 122 с. : іл.
ISBN 978-966-03-8702-7.

Визнаний літературознавець, глибокий аналітичний критик, полеміст, лідер неокласиків, поет і блискучий перекладач античної поезії Микола Костянтинівич Зеров (1890—1937) не міг бути осторонь відомої літературної дискусії 20-х років. Погляди Зерова вимагали усвідомлення й засвоєння багатств української національної традиції, перенесення на український ґрунт кращих творів європейської класики й сучасної літератури. Став жертвою сталінських репресій доби розстріляного відродження.

УДК 929:821.161.2

© Є. Кужавська, 2019

© О. Гугалова-Мешкова,
художнє оформлення, 2019

ISBN 978-966-03-8702-7

ПЕРЕДМОВА

Микола Костянтинівич Зеров за своє коротке життя, яке трагічно обірвалось у сумнозвісному урочищі Сандармох, встиг згуртувати навколо себе кращі сили української творчої інтелігенції, зажити слави метра групи київських неокласиків і неперевершеного оратора-золотоуста, непримиренного борця за якість і високий стиль української літератури. Він був активним учасником літературного процесу в найбуремніші революційні роки, як літературний критик першим реагував на появу нових творів, як історик літератури — зумів систематизувати літературні надбання попередників, як перекладач — відкрив для українського читача невідомі раніше твори римських і грецьких авторів, дав змогу заговорити українською героям Шекспіра і Лонгфелло, Пушкіна і Вергілія, продемонстрував неймовірну силу і красу рідної мови та літератури, вказав напрями їхнього розвитку шляхом перекладацької діяльності.

Микола Зеров був тим, хто одним із перших відгукнувся на появу збірки «Сонячні кларнети» Павла Тичини, створив студії про Лесю Українку та Івана Франка, Тараса Шевченка і Пантелеймона Куліша, вступаючи в дискусію з метрами літературознавства Миколою Євшаном і Сергієм Єфремовим. Він виявився одним із найстрашніших ворогів радянської влади, бо самим фактом свого існування повністю руйнував міф про вторинність, провінційність,

художню меншовартість української літератури. Зеров у власних поезіях і перекладах звертався до вічних тем, крізь призму яких демонстрував сучасний йому стан речей. Він закликав поетів і письменників відточувати власний стиль, навчатись на класичних зразках римської, грецької, французької, німецької, англійської та російської літератур, переосмислювати досвід і створювати власні зразки літератури вищого ґатунку, а не копіювати прийоми і засоби інших авторів.

Микола Зеров у часи літературної дискусії 1925—1928 рр., без сумніву, став на захист позиції Миколи Хвильового, який закликав обрати європейський напрям орієнтації української літератури. З елегантною іронією інтелігента він відбивав нападки критиків і лихословів, однак не зміг уберегтися від неминучого. Сталінська репресивна машина не оминула увагою того, кого вважали мистецьким еталоном, на який орієнтувалися всі сили творчої української еліти у 20—30-х рр. ХХ століття.

ЗМІСТ

Передмова	3
Біографія М. К. Зерова	5
Збірка перекладів «Антологія давньоримської поезії»	64
Збірка поезій і перекладів «Камена»	69
Політичні алюзії та естетичні ідеали в сонетах Миколи Зерова ...	77
«Енеїда» Вергілія в перекладі Миколи Зерова	84
Внесок Миколи Зерова в розвиток українського перекладу і перекладознавства	88
Збірка літературно-критичних статей «До джерел»	95
Студії з історії літератури «Українське письменство XIX століття»	102
Збірка монографічних нарисів «Від Куліша до Винниченка»	111
Післямова	115

Визнаний літературознавець, глибокий аналітичний критик, полеміст, лідер неокласиків, поет і блискучий перекладач античної поезії Микола Костянтинович Зеров (1890—1937) не міг бути осторонь відомої літературної дискусії 20-х років. Погляди Зерова вимагали усвідомлення й засвоєння багатств української національної традиції, перенесення на український ґрунт кращих творів європейської класики й сучасної літератури. Микола Зеров самим фактом свого існування повністю руйнував міф про вторинність, провінційність, художню меншовартість української літератури. Сталінська репресивна машина не оминула увагою того, кого вважали мистецьким еталоном.

ISBN 978-966-03-8702-7

МІП
УКРАЇНИ